

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/256/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613218973
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6613218973.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci žalobkyne W. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. XXX, prechodne N., U. XX, právne zastúpenej JUDr. Jánom Krankušom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Pieninská 21, Banská Bystrica, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky so sídlom Pribinova 2, Bratislava, v konaní o zaplatenie 941,84 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/68/2013-134 zo dňa 27. 11. 2014,

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 847,66 € s príslušenstvom a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania potvrdzuje.

Vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 71,81 € na účet jej právneho zástupcu JUDr. Jána Krankuša, advokáta, do 3 dní.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 847,66 € spolu s 5,5 % ročným úrokom z omeškania od 24. 02. 2014 až do zaplatenia titulom zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v zmysle zák.

č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej v texte len „zák. č. 514/2003 Z. z.“).

V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že pri posudzovaní nároku prihliadol na skutočnosť, že v prípade zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré sa neskončilo právoplatným odsúdením, musia byť splnené zákonom dané predpoklady vzniku tejto zodpovednosti, a to 1/ rozhodnutie o začatí trestného stíhania, ktoré bolo ukončené zastavením trestného stíhania, 2/ vznik škody a 3/ príčinná súvislosť medzi nezákonným trestným stíhaním a vznikom škody s tým, že ide o zodpovednosť objektivnu. Konštatoval, že v prejednávanej veci uznesením o zastavení trestného stíhania obvinenej zo dňa 18. 01. 2013 bolo právoplatne zastavené trestné stíhanie žalobkyne z dôvodu, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie nie je trestným činom a nie je ani dôvod na postúpenie veci. Uvedené rozhodnutie malo podľa okresného súdu za následok, že samotné uznesenie o začatí trestného stíhania bolo rozhodnutím nezákonným podľa § 5 ods. 1 a § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. Žalobkyňa zároveň splnila podmienku podľa § 6 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z., keď toto rozhodnutie napadla sťažnosťou,

t. j. riadnym opravným prostriedkom. Pokiaľ ide o škodu, ktorú si žalobkyňa uplatnila, túto považoval za škodu skutočnú podľa § 442 ods. 1 OZ, § 17 ods. 1 a § 18 ods. 1 zák.

č. 514/2003 Z. z., ktorá pozostávala z jej nákladov na právne zastupovanie v celkovej hodnote 941,84 €. Tieto náklady vynaložila v súvislosti s nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia, čím došlo k

zmenšení jej majetkového stavu. Výšku nákladov mal súd preukázanú z vyúčtovania obhajcu žalobkyne a príslušným dokumentov, ako aj z peňažného denníka obhajcu žalovanej, daňového priznania obhajcu žalobkyne a predloženého potvrdenia o registrácii Daňového úradu Banská Bystrica, z ktorého vyplývalo, že obhajca žalobkyne bol registrovaným platcom DPH v čase poskytovania právnej služby v trestnom konaní. Taktiež z ich vyčíslenia zistil, že obhajca žalobkyne poskytol žalobkyni zľavu 50 % z ceny úkonov právnej služby vo výške 222,53 €. Príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou - ako tretie kritérium pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré sa neskončilo právoplatným odsúdením, je zjavne daná, ak úkony obhajcu boli efektívne a aj hospodárne pre rozhodnutie o zastavení trestného stíhania žalobkyne.

Správanie žalobkyne, ktoré by mohlo prispieť k zavineniu vznesenia obvinenia voči nej posudzoval okresný súd v súlade s platnou judikatúrou. Prihliadal na to, že pred začatím trestného stíhania bola žalobkyňa vypočítaná ako svedok, keď počas kladenia otázok zo strany vyšetrovateľa odmietla odpovedať na otázky, pričom tvrdila zaujatosť vyšetrovateľa, ktorú však nijakým spôsobom nezdôvodnila. Svedok X.. R. V., ktorý v konaní vystupoval ako vyšetrovateľ uviedol, že táto skutočnosť mohla byť sekundárnou okolnosťou, ktorá ho utvrdila v tom, že mal vzniesť voči žalobkyni obvinenie, aj keď v prvom rade rozhodol na základe dôkazov. Žalobkyňa hodnoverne nevedela vysvetliť svoje správanie v konaní (trestnom), a táto skutočnosť, že odmietla bez uvedenia opodstatnených dôvodov vypovedať prispela k jej trestnému stíhaniu. Keďže ide o kritérium považované judikatúrou súdov za okolnosť dôvodnú pri posudzovaní jej vplyvu na trestné stíhanie, súd vyhodnotil konkrétne správanie žalobkyne ako okolnosť síce menej závažnú, avšak majúcu vplyv na okolnosť rozhodovania vyšetrovateľa o vznesení alebo nevznesení obvinenia proti žalobkyni, preto mal za to, že je dôvodné znížiť náhradu škody o 10 %. Na základe vykonaného dokazovania a právneho posúdenia okresný súd určil výšku náhrady škody, ktorú priznal žalobkyni na sumu 847,66 € a vo zvyšku žalobu zamietol. Okrem istiny priznal okresný súd žalobkyni i príslušenstvo v zmysle ust. § 517 ods. 2 OZ a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., a to úrok z omeškania vo výške 5,5 % ročne od dátumu, ktorý si žalobkyňa uplatnila, teda od 24. 02. 2014 a aj v časti presahujúcej výšku priznaného úroku z omeškania žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 2 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) odvolanie žalovaná. Uviedla, že pri vznesení obvinenia musia byť splnené dve kumulatívne podmienky, a to konkretizovaná osoba a dôkazy, ktoré dostatočne odôvodňujú postup na vznesenie obvinenia. Policajt je oprávnený zastaviť trestné stíhanie iba ak nebolo vznesené obvinenie. V prípravnom konaní je oprávnený zastaviť trestné stíhanie iba prokurátor, nemohol ho zastaviť vyšetrovateľ policajného zboru, ktorý postupoval zákonne. Mala za to, že nemožno paušálne považovať za nezákonné každé vznesenie obvinenia, ktoré nevyústilo v právoplatný odsudzujúci rozsudok obvineného, ale v každej trestnej veci je potrebné s prihliadnutím na konkrétne okolnosti daného prípadu pozorne zvážiť aj priebeh trestného konania z hľadiska vývoja dôkaznej situácie, ako aj základných zásad trestného konania. Zmenou zák. č. 514/2003 Z. z. zákonom č. 412/2012 Z. z. došlo aj k zmene konajúceho orgánu v mene Slovenskej republiky, okresný súd mal preto konať s Generálnou prokuratúrou SR ako orgánom konajúcim v mene SR, a nie Ministerstvom vnútra.

Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedla, že odvolanie neobsahuje žiadne konkrétne argumentácie, len všeobecné konštatovanie o tom, že začatie trestného stíhania je prvým štádiom, a že má predbežný charakter a pomocnú úlohu vo vzťahu ku konaniu pred súdom. Uvedené tvrdenia nemajú žiadnu výpovednú hodnotu vo vzťahu k vecnej správnosti či nesprávnosti napadnutého rozsudku. Rozhodujúce je podľa nej to, že v trestnej veci vedenej na Okresnom riaditeľstve PZ Úrad justičnej a kriminálnej polície Lučenec prokurátor nikdy nedal pokyn vyšetrovateľovi, aby voči žalobkyni vzniesol obvinenie. Uznesenie o vznesení obvinenia vydal vyšetrovateľ z vlastného rozhodnutia, preto snaha žalovanej preniesť zodpovednosť na prokurátora, a tým aj na rezort prokuratúry nemá žiadne opodstatnenie. Okresný súd neposudzoval paušálne vznesené obvinenie v prejednávanej veci, naopak posudzoval ho konkrétne v tomto danom prípade. Okresný súd dostatočne zistil skutkový stav, dospel k správny skutkový aj právny záverom, preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p.

rozsudok okresného súdu v napadnutej časti, a to vo výroku, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 847,66 € spolu s prísľušenstvom (výrok v poradí prvý) podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil ako v celom rozsahu vecne správny.

Výrok, ktorým vo zvyšku súd žalobu zamietol, nebol odvolaním napadnutý, preto zostáva v zmysle § 206 ods. 2 O. s. p. nedotknutý.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 132 O. s. p. a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil podľa § 157 ods. 2 O. s. p. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak, okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil s tým, že odôvodnenie rozhodnutia spĺňa princípy formálnej logiky.

Úvodom odvolací súd poukazuje na zodpovednosť žalovanej za obsahové vymedzenie svojho odvolania v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O. s. p.).

Žalovaná v odvolaní namietala, že začatie trestného stíhania je prvým štádiom trestného konania, má iba predbežný charakter a pomocnú úlohu s tým, že v prípravnom konaní je oprávnený zastaviť trestné stíhanie iba prokurátor. Tvrdila, že vyšetrovateľ teda postupoval zákonne, a preto v trestnej veci je potrebné s prihliadnutím na konkrétne okolnosti daného prípadu pozorne zvážiť aj priebeh trestného konania z hľadiska vývoja dôkaznej situácie, ako aj základných zásad trestného konania.

Z vyššie uvedenými tvrdeniami žalovanej okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nepolemizoval a vyššie uvedené tvrdenia žalovanej žiadnym spôsobom nespochybňujú vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nevychádzal pri určení orgánu, ktorý má v mene Slovenskej republiky konať len z toho, že v prípravnom konaní je oprávnený zastaviť trestné stíhanie iba prokurátor. Uvedené tvrdenie ani nepredstavovalo, resp. nemalo zásadný význam pre rozhodnutie vo veci samej a posúdenie splnenia predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za vznik škody pri výkone verejnej moci, a to konkrétne v prejednávanom prípade nezákonným rozhodnutím vydaným vyšetrovateľom v rámci trestného stíhania skúmal dôsledne v súlade so zákonom. Napriek tomu, že žalovaná tvrdí, že vyšetrovateľ postupoval zákonne, uvedená skutočnosť sama osebe nevyučuje objektívnu zodpovednosť štátu za vznik škody vzniknutej žalovanej, ak z vykonaného dokazovania bez pochyb vyplývalo, že trestné stíhanie bolo voči žalobkyni bolo zastavené. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti zákonnosti začatia vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/183/2009, 4MCdo/15/2009). Zodpovednosť štátu za škodu je koncipovaná ako objektívna, teda bez ohľadu na akékoľvek zavinenie. V tejto súvislosti preto platí, že ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené zastavením trestného konania treba hľadať nielen v ust. § 46 ods. Ústavy SR, ale aj vo všeobecnej rovine, predovšetkým v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorí priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno totiž prehliadnuť, že štát nemal slobodnú vôľu, ale je povinný striktno dodržiavať právo v jeho ideálnej interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. Zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená. Súdna prax preto dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania, ako je tomu aj v prejednávanom prípade, je treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného

stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti zákonnosti začatia vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Okresný súd preto posudzoval predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v prejednávanej veci veľmi dôsledne s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, a súčasne prihliadal i na správanie sa žalobkyne pred začatím trestného konania, resp. pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia voči nej. Odvolací súd odmieta tvrdenie žalovanej, že išlo o posúdenie prípadu len vo všeobecnej rovine.

Ďalšou odvolacou námietkou žalovanej bola skutočnosť, že zmenou zákona č. 514/2003 Z. z. zákonom č. 412/2012 Z. z. mal súd konať s Generálnou prokuratúrou SR ako orgánom konajúcim v mene žalovanej.

K uvedenej námietke odvolací súd uvádza nasledovné:

Právna úprava zmenená zákonom č. 412/2012 Z. z. účinná od 01. 01. 2013 neobsahuje prechodné ustanovenia, preto sa v zmysle princípu nepravnej retroaktivity uplatní aj na všetky neskončené konania o náhradu škody voči štátu spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

V zmysle § 4 ods. 1 písm. b) zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2012 konalo vo veci náhrady škody Ministerstvo vnútra SR, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán Policajného zboru; v zmysle § 4 ods. 1 písm. f) zákona

č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2012 konala vo veci náhrady škody Generálna prokuratúra SR, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo v správnom konaní. V zmysle § 4 ods. 1 písm. l) zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2012 konal vo veci náhrady škody orgán príslušný podľa písm. a) až písm. j), u ktorého bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci. Ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

Podľa § 4 ods. 1 písm. b) zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01. 01. 2013 koná vo veci náhrady škody Ministerstvo vnútra SR, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ policajného zboru alebo poverený príslušník policajného zboru a súčasne po 1.) prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa policajného zboru alebo povereného príslušníka policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo po 2.) vyšetrovateľ policajného zboru alebo poverený príslušník policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01. 01. 2013 koná vo veci náhrady škody Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo v správnom konaní.

V zmysle vyššie uvedených ustanovení je zrejmé, že zákonom č.412/2012 Z. z. došlo k presnejšiemu vymedzeniu oprávnenia jednotlivých štátnych orgánov konať za štát v konaní o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. Preto aj keď nezákonným rozhodnutím je stále uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré vydal príslušný vyšetrovateľ oprávnenie ministerstva vnútra konať za štát v rámci konania o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, by zostala z hľadiska prejednávanej veci zachovaná len pre prípad, ak by prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa a nepodal obžalobu. Len v prípade, ak by prokurátor podanú sťažnosť obvinenej proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietol a následne podal obžalobu príslušnému súdu, založil by tým oprávnenie Generálnej prokuratúry SR konať za štát v následnom konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Odvolací súd uznáva, že prokurátor zamietol sťažnosť obvinenej, avšak obžalobu voči nej nepodal, naopak konanie voči nej zastavil.

K spôsobeniu škody v tomto prípade zo strany prokurátora nedošlo, ak tento návrh vyšetrovateľa na podanie obžaloby neakceptoval a na základe jeho pokynu nariadil doplnenie dokazovania, výsledkom ktorého bol návrh vyšetrovateľa na zastavenie konania predložený prokuratúre. Tieto kritériá považuje odvolací súd za natoľko jednoznačné, že nespôsobujú výkladové problémy, preto podľa právneho záveru odvolacieho súdu je orgánom oprávneným konať v mene štátu Ministerstvo vnútra SR.

Vzhľadom na vyššie uvedené je nepochybné, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné, rozhodnutie prvostupňového súdu je v celom rozsahu vecne správne, preto ho odvolací súd podľa § 219 ods. 1, 2 potvrdil a na dôvody v ňom uvedené v celom rozsahu odkazuje.

Rozhodnutie prvostupňového súdu považuje odvolací súd za vecne správne vrátane rozhodnutia o náhrade trov konania, ak okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p., ktorú skutočnosť odvolací súd uvádza napriek tomu, že odvolaním nebol napadnutý výrok o náhrade trov konania, ani ich výška, avšak ide o výrok súvisiaci v zmysle § 206

ods. 2, 3 O. s. p. Okresný súd o náhrade trov konania rozhodol v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej v texte len „vyhláška“) a zákonom č. 71/1992 Zb.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v odvolacom konaní. V odvolacom konaní bola v celom rozsahu úspešná žalobkyňa, ktorá si uplatnila náhradu trov konania riadne a včas. Odvolací súd priznal žalobkyni náhradu trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej pomoci, a to vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 13. 02. 2015, ktoré bolo Okresnému súdu Lučenec doručené dňa 17. 02. 2015 vo výške 51,45 € v zmysle § 10 ods. 1 vyhlášky v spojení s § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky + 1 x režijný paušál vo výške 8,39 € v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky + 20 % DPH v zmysle § 18 ods. 3 vyhlášky vo výške 11,97 €. Spolu trovy odvolacieho konania predstavujú sumu 71,81 €, ktoré trovy odvolacieho konania je žalovaná povinná nahradiť žalobkyni na účet jej právneho zástupcu, advokáta, v zmysle § 149 ods. 1 O. s. p., do 3 dní.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.